BEGROTING 2021

WOORDMELDING

Brunssum, 10 november 2020

INLEIDING

Voorzitter,

Toen we een jaar geleden in de raadszaal de begroting 2020 behandelden, waarbij we als fractie het grote belang van investeren en een goede begrotingsdiscipline benadrukten, wisten wij niet wat ons in 2020 te wachten stond.

Niemand van ons kon bevroeden dat een pandemie ons leven en handelen zo ingrijpend zou gaan beheersen. Geen mens wist dat een virus, ook hier bij ons, zoveel leed en verdriet kon veroorzaken. En nu, tegen het einde van 2020, zitten we nog midden in het gevecht om Covid-19 in te dammen en te werken aan een beschikbaar vaccin en doeltreffende medicatie.

En hoe tegenstrijdig het ook mag lijken, Covid-19 heeft ons enkele wijze lessen geleverd. Namelijk dat niets vanzelfsprekend is, niemand zo iets groots als een pandemie kan tegengaan, en dat saamhorigheid, solidariteit, verantwoordelijkheid nemen noodzakelijk zijn om samen door deze periode heen te komen.

Dat geldt ook voor de raad van Brunssum. Natuurlijk herbergt deze raad grote verschillen. In bestuursstijl, financieel rentmeesterschap, ambitie en daadkracht om prestaties te leveren die zichtbaar en merkbaar Brunssum ten goede komen. Niet voor niets hebben we daar bij diverse gelegenheden ook stevige woorden voor gebruikt, altijd gebaseerd op de inhoud; niet op de personen.

En toch is het onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om Brunssum door de Corona-crisis te loodsen. En daar waar dit college en deze coalitie ons nodig heeft om dit voor elkaar te krijgen, zoals het vrijmaken van 1.000k voor een noodfonds, dan treft het college ons aan haar zijde. En als er aanvullende maatregelen, zoals beperkende maatregelen nodig zijn op het terrein van het indammen van het virus, ook dan geven wij thuis.

Maar ook als we bestuurlijk naar Brunssum kijken zien wij ontwikkelingen waar wij achter kunnen staan, en waar we ook onze steun voor uitspreken.
Zoals de ontwikkelingen in het Brunssumse centrum, Treebeek en de plannen voor de economische ontwikkeling van de Oostflank. Maar ook de steunmaatregelen voor het maatschappelijke middenveld en de ondernemers, of het stimuleren van participatie van mensen zonder werk of inkomen. Ook steunen wij maatregelen die ervoor zorgdragen dat kinderen niet in armoede hoeven op te groeien en dat het best denkbare onderwijs geboden kan worden, waarbij aandacht voor een gezonde levensstijl van belang zijn.

Maar voorzitter, dat neemt niet weg dat wij van mening zijn dat onze ambities voor Brunssum verder rijken dan hetgeen wij lezen in de programmabegroting. En daarom zullen wij vandaag bij de beschouwing van deze begroting met een groot aantal voorstellen komen, vervat in diverse moties en amendementen.

VEILIGHEID

In de afgelopen periode is de VVD overstelpt geraakt door berichten over onveiligheid in onze stad, in het bijzonder in het centrum en Treebeek. Via bewoners en ondernemers hebben wij veel berichten gehoord rond gevaarlijk rijgedrag (met name in 30km- zones en het Lindeplein), verloedering van de omgeving door vernielingen en graffiti.

Ook is overlast (met name die van jongeren) enorm toegenomen en daar komt de laatste tijd nog bij dat het dragen van voorwerpen die letsel kunnen veroorzaken, zoals messen, steeds meer wordt waargenomen.

Deze zaken zijn een doorn in het oog van Brunssumers en wij kiezen niet voor een “aai over de bol”, maar om handhaven van regels en afspraken. En daarmee stel je niet alleen een norm maar handhaaf je er ook naar.

Van heel veel Brunssumers hebben wij vernomen dat zij zich niet serieus genomen voelen en niet onder ogen wordt gezien hoe onveilig de situatie in Brunssum is en naar die handhaving snakken. Daarom zullen wij een tweetal moties indienen rond veiligheid, te weten de motie Cameratoezicht en de motie Preventief fouilleren.

Er is dit jaar veel voor mensen in Brunssum gedaan om hen te ondersteunen in deze Corona-crisis. Daar waar mogelijk zijn mensen geholpen of ondersteund met lokale en landelijke maatregelen. Het heeft alleen niet kunnen voorkomen dat velen deze periode in eenzaamheid en angst voor het virus hebben doorgebracht. En nu tijdens deze tweede golf zijn wederom veel mensen op zichzelf aangewezen, met name alleenstaande ouderen. Voor hen willen we iets extra's doen in vorm van een kerstattentie, waarvoor een motie is ingediend.

Maar met name ook de sportverenigingen hebben dit jaar moeten knokken voor hun voortbestaan en hebben met lede ogen moeten zien hoe zoveel leden niet konden deelnemen aan hun sport en ook moesten zij de sociale warmte onder elkaar missen en kantine inkomsten. Daarom is het maatschappelijke cement van deze vereniging zo belangrijk dat we alles op alles willen zetten om hen ook het volgend jaar door de crisis heen te loodsen, reden om een motie in te dienen om hen ook in 2021 financieel te ontlasten en voor de periode maart t/m december 2021 de kosten van huur kwijt te schelden.
Ook willen we bij dit onderwerp nogmaals aandacht vragen voor het oplossen van de al jarenlang lopende huisvestingsproblemen bij VV de Leeuw. We hebben nu op die portefeuille een wethouder die daadkracht niet schuwt dus wij verwachten van hem dat in 2021 die problemen bij VV de Leeuw definitief tot het verleden behoren. Graag horen wij van de wethouder hoe hij dit gaat realiseren.

Dat de crisis verenigingen en bedrijven raakt is helder, maar ook veel Brunssumers hebben het moeilijk. Niet iedereen kan zijn rekeningen betalen en steeds vaker leidt dat tot schulden die na verloop van tijd problematisch worden. Daarom komt er in 2021 een nieuwe landelijke Wet die de gemeente meer verantwoordelijkheid geeft om schulden bij mensen te voorkomen. Dat is goed nieuws voor die mensen, maar de gemeente krijgt er daardoor wel meer werk bij. Het college heeft tot onze verbazing geen extra geld voor extra ambtelijke inzet in de begroting opgenomen. Dat is onverstandig en daarom komen wij met een amendement om hier wel in te voorzien, zodat ook daadwerkelijk meer kan worden gedaan om bij mensen problematische schulden te voorkomen.

Voor iedereen geldt dat een goede leefomgeving betekent dat je daarmee ook verstandig omgaat. Want het gaat niet goed met het klimaat en iedereen moet zijn steentje bijdragen aan ons klimaat en ons milieu. Daar hoort ook bij dat we zo min mogelijk afval produceren en ons afval kunnen laten hergebruiken.
De tariefsverhogingen voor afval in deze begroting zijn daarom voor ons een doorn in het oog, zeker daar waar het gaat om het voornemen om die tarieven wederom flink te gaan verhogen. Tandenknarsend zullen we daarmee akkoord moeten gaan, echter wel onder de voorwaarde dat wanneer de tarieven weer kunnen dalen, dat dit dan onmiddellijk wordt gedaan. Een toezegging hierop van de portefeuillehouder is voor ons hierbij erg belangrijk.
Wat voor ons echter onaanvaardbaar is, betreft het voorgesteld tarief voor GFT. Dat is niet uit te leggen aan mensen die hun afval goed scheiden en staat ook haaks op eerder gemaakte afspraken.

We zijn blij met de huidige bouwprojecten en de visie op het Brunssumse centrum, ook al is de discussie over de aanschaf van diverse centrumpanden nog zeker niet afgerond en verwachten wij hier nog de nodige "stofwolken".
Voor de Brunssumse bewoners en bedrijven is een stad in ontwikkeling van groot belang om de huidige en toekomstige voorzieningen in stand te houden.
Daarbij hoort ook een gevarieerd woningaanbod om ook nieuwe bewoners aan te trekken, een van de strategische speerpunten van de Brunssumse VVD.
Alleen dan zal wel meer en sneller dan nu het geval is, gebouwd moeten worden. Daarnaast zal in de volle breedte moeten worden nagegaan hoe we de woningvoorraad verder kunnen uitbreiden door alle potentiële nieuwbouwlocaties in beeld te krijgen of de plekken waar sprake kan zijn van transformatie van winkels naar woningen. Ook hiervoor zal een motie worden ingediend.

Woningtransformatie dient twee doelen; meer woningen en minder winkels. Veel ondernemers hebben in de afgelopen jaren hun winkels moeten verlaten en veel ondernemers hebben zich moeten aanpassen aan nieuwe marktomstandigheden. Maar geen enkele ondernemer kon de Corona- pandemie bevroeden en velen staat inmiddels het "water tot aan de lippen". Koop Lokaal wordt daarom nu steeds belangrijker en ook de support van de gemeente aan ondernemers is nu juist heel hard nodig. Voor die steun aan ondernemers, door het in de schijnwerpers te zetten, wordt ook een motie ingediend.

Ook willen we de belastingdruk zo laag mogelijk houden. Dat doen we door een amendement in te dienen om voor 2021 geen belasting te heffen voor ondernemers die gebruik maken van de openbare ruimte, de precariobelasting. Want die ondernemers die nu voor levendigheid in de stad zorgen hebben we ook volgend jaar keihard nodig.
Ondernemers in de toeristensector hebben hun inkomsten dramatisch zien dalen vanwege het achterblijven van overnachtingen en boekingen. Dit zal zichtbaar worden in de inkomstenpost Toeristenbelasting in de Jaarrekening 2020. Om ook deze ondernemers te helpen in deze moeilijke tijden willen wij de wethouder vragen of het te overwegen valt om de toeristenbelasting in 2021 niet te innen.

Ook de jeugd op scholen en in opleidingen hebben het niet makkelijk. En dat terwijl een goede opleiding toch de basis is voor een mooie toekomst. Brunssum heeft wat dat aangaat hele goede onderwijsvoorzieningen, en dat moet vooral zo blijven. Daarom zijn we fel gekant tegen het voor 2021 opschorten van het storten van geld in het onderwijsfonds dat nodig is om scholen te onderhouden en tijdig te vervangen. De redenen die het college geeft om volgend jaar geen geld te storten overtuigen ons op geen enkele manier. Sterker nog, we hebben de indruk dat dit alleen maar is voorgesteld om de begroting 2021 kloppend te maken. En dan kan over een paar jaar een college met hangende pootjes terug naar de raad om alsnog dat geld te vragen. We vinden het onbegrijpelijk waarom het college met dit soort onzinnige voorstellen komt. Dus dienen wij een amendement in om die storting in de onderwijsreserve alsnog te doen.

Sterker nog, we willen juist in de scholen investeren om de voorzieningen nog beter te maken. Want zo kan de school ook bijdragen aan een gezonde levensstijl. Daarbij hoort ook dat kinderen gebruik kunnen maken van voorzieningen die hun gezondheid bevorderen zoals watertappunten. Enkele scholen hebben al zo’n watertappunt, enkele scholen nog niet. Scholen die nog niet over een watertappunt beschikken geven aan graag een tappunt op de scholen te hebben. Daarom dienen we een motie in om alle Brunssumse scholen van waterpunten te voorzien.

Leren doe je niet alleen op school, maar ook in de praktijk. Vooral het MBO-onderwijs kan niet bestaan zonder goede stageplekken voor haar studenten. En juist nu in de Corona- tijd hebben deze scholen grote moeite om goede stageplekken voor MBO- studenten te vinden. Ook de gemeente kan daarbij helpen en ook hiervoor dienen wij een motie in om meer stageplaatsen te regelen bij de gemeente.

Jaar op jaar verkondigen wij het; ook dit jaar is er geen sprake van een structureel begrotingsevenwicht. Dat wil zeggen dat er nog steeds incidenteel geld nodig is om de begroting sluitend te krijgen. En dit jaar maakt het college het zelfs zo bont om, zoals eerder genoemd, zelfs geen geld in de onderwijsreserve te storten. En dat terwijl op andere terreinen er wel structureel om extra geld wordt gevraagd.

En een doorn in ons oog is de voorgestelde verhoging van het opleidingsbudget voor het college. Tijdens de behandeling van de 2e Berap heeft de burgemeester nagenoeg al onze bezwaren onderschreven en de gemaakte foutieve boekingen toegegeven. En dat siert haar. Maar tevens was afgesproken dat een aangepast budget vooraf zou gaan met een toelichting omtrent de voorgenomen opleidingen en de noodzakelijkheid daarvan. Dit hebben wij niet gezien en dus kan er wat ons betreft geen sprake zijn van een verhoging van het budget.

Reden om hiervoor een amendement in te dienen.

TOT SLOT

Met deze woordmelding geven we niet alleen onze mening over de voorliggende programmabegroting 2021. We geven ook aan op welke terreinen er concrete verbeteringen en aanpassingen nodig zijn, door middel van de door ons ingediende voorstellen.

Dat past bij een partij die gewend is om te presteren en te leveren.
Om met oplossingen te komen om Brunssum duurzaam verder te helpen.

Brunssum, 10 november 2020.

De VVD-fractie Brunssum,

Frank Joosten, fractievoorzitter; Jaimy van Dijk, raadslid; Arno de Haas, raadslid.